Jog-Állam-Politika, 2026/2.183
DOI: 10.58528/JAP.2026.18-2.183

RECENZIÓ

VELEGI DOROTTYA[1]

Körkép a fogyasztóvédelmi (jog)tudomány 2025. évi állásáról – Recenzió a BGE Fogyasztóvédelmi Kutatócsoportjának Fogyasztóvédelem – fogyasztóvédelmi jog című könyvéről

ABSTRACT

Consumer protection has become one of the most popular and socially significant areas of Hungarian legal thought, especially since the regime change. This is evidenced by the fact that, since then, a vast body of legislation, court rulings, administrative decisions, and other measures have been adopted. At the same time, a lively academic discourse has emerged: numerous books, studies, articles, and other publications on the subject are published each year. For all these reasons, justifying the uniqueness, novelty, or even the legitimacy of a monographic volume such as the one under review poses a considerable challenge. In the case of the work presented here, its distinctiveness lies primarily in its diversity–as it covers not only legal but also historical, philosophical, economic-financial, marketing, and other perspectives–as well as in its orientation and clearly articulated standpoint, namely, that the regulation should focus on the consumer as a human being rather than on serving consumption itself, which sets it apart from many other valuable works in the field of consumer protection.

Keywords: the complexity of consumer protection ■ Budapest University of Economics and Business (BUEB) Consumer Protection Research Group ■ de lege ferenda proposals ■ monographic character

I. BEVEZETÉS, ELŐZMÉNYEK

2022. szeptember 19-én, a Budapesti Gazdasági Egyetemen létrehoztak egy egyetemközi Fogyasztóvédelmi Kutatócsoportot, amely-

[1] PhD-hallgató, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Jog- és Államtudományi Doktori Iskola; dorottya.velegi@gmail.com.
MTMT: 10093609.

nek keretében egy elsőrangú szellemi alkotói közösség is létrejött. A meglehetősen illusztris tagsággal rendelkező, a fogyasztóvédelmi jog, sőt tágabban a fogyasztóvédelemhez kapcsolható tudományterületek szinte minden ágát lefedő tagokkal büszkélkedő Közösség által rendezett immár hat konferencián a mai fogyasztóvédelem élvonalába tartozó oktatók, kutatók, gyakorló szakemberek adhattak elő az Egyetem előadótermeiben és dísztermében.

Immár hagyomány, hogy a félévente megrendezett konferenciákat követően a Szervezők egy-egy konferenciabeszámoló útján[2] juttatják el a konferencián elhangzott információk, kutatási eredmények tudományos igényű összefoglalását mindazon érdeklődőkhöz, akik az ingyenes, de regisztrációhoz kötött, és csak jelenléti formában látogatható szakmai rendezvényen nem tudtak részt venni. A most ismertetésre kerülő munka – *Hámori Antal – Hamar Farkas – Neszmélyi György Iván – Veres Zoltán (szerk.): Fogyasztóvédelem – fogyasztóvédelmi jog. Budapesti Gazdaságtudományi Egyetem, 2025. (ISBN 978-615-6886-13-2.)* – több, mint a Kutatócsoport eddigi tevékenységének összefoglalása, hiszen a fogyasztóvédelem átfogó, monografikus igényű bemutatására törekszik, s az alkotók reményei szerint e kötet „a jogalkalmazás, a jogalkotás, a tudományos kutatás és az oktatás, az elmélet és a gyakorlat számára is kamatoztatható”[3] lehet.

II. A KÖTET RÖVID BEMUTATÁSA

A jelen recenzió tárgyát képező kötet átfogó képet ad a jelenleg Magyarországon elérhető hazai és nemzetközi szakirodalomról, és tartalmazza a fogyasztóvédelmi jog és kapcsolódó tudományterületek aktuális állását.

A szakkönyv bevezetőjében Vékás Lajos professzor elismerő szavait olvashatjuk, aki, mintegy hitelesítve a tanulmányok szerzői által leírtakat, különösképpen az alaposan és átfogóan feldolgozott szakirodalmi forrásokat és bírói gyakorlatot bemutató, tudományos igényességű munkákat melegen ajánlja a kedves Olvasó figyelmébe.[4]

A következő, hasonlóan rövid, tömör és lényegretörő bevezetőben a Közösség lelke, Hámori Antal egyetemi docens hálatelt szavait olvashatjuk, aki utal a kötet széleskörű perspektíváira és megköszöni mindazok munkáját, akik bármilyen módon hozzájárultak a kötet létrejöttéhez.[5]

A monográfia mindösszesen tizenhárom fejezetben dolgozza fel a fogyasztóvédelem számos területének jelenleg ismert tudásanyagát. Külön fejezetek szólnak a fogyasztóvédelem jog- és eszmetörténetéről, a ma ismert hatóságok

[2] Ld. Veres, 2023a; Veres, 2023b; Hámori – Veres, 2024; Veres – Hámori, 2025a; Veres – Velegi, 2025; Veres – Hámori, 2025.

[3] Hámori, 2025, 14.

[4] Vékás, 2025, 13.

[5] Hámori, 2025, 14-15.

létrejöttének előzményeiről, a hatósági és a bírósági gyakorlat átfogó elemzéséről, valamint az Európai Unió jogfejlesztési munkájának magyar hatásáról. A műben kiválóan megfér egymás mellett az összehasonlító elemzés, az elméleti háttér értékelése, a gyakorlat ismertetése, és egy-két határozottabb szerzőnek köszönhetően konkrét 'de lege ferenda' javaslatokat is kap az Olvasó.

A szerzők: Barna Sarolta, Bencsik András, Fazekas Judit, Fekete-Frojimovics Zsófia, Filó Mihály, Frivaldszky János, Hamar Farkas, Hámori Antal, Hernádi Júlia, Kasza Gyula, Koller Edit Mária, Koltay András, Lapsánszky András, Nagy Dániel, Nemes Imre, Rigó Csaba Balázs, Sándor István, Szabó Edit, Szőke Andrea, Totth Gedeon, Varga József, Veres Zoltán. A művet javarészt olyan elismert tudósok jegyzik, akik maguk is oktatnak. Oktatói rutinjuknak köszönhetően az egyes, önálló tanulmányokként is felfogható fejezeteket tudományos viszonylatban olvasmányos, érthető és világos formában tárják az olvasók elé.

A szakkönyv szakmai lektorai: Árva Zsuzsanna, Balázs István, Barta Judit, Benke József, Fézer Tamás, Gellén Klára, Gombos Katalin, Győri Zoltán, Józsa László, Karsai Krisztina, Lentner Csaba, Nagy Zoltán, Rekettye Gábor, Vékás Lajos, a szakma évtizedes rutinnal rendelkező gyakorlói, és munkájuk látszik is a szövegen. A szerkesztőkkel történt együttműködés eredményeként létrejött szakkönyv minden jel szerint be fogja tölteni a szerzők, a lektorok és a szerkesztők azon célját, miszerint az alapos és jól feltárt elméleti háttér előtt a gyakorlati oldal – ideértve annak praktikus kérdéseit, dilemmáit – a kellő hangsúlyt kapva jelenjen meg. A műben történő eligazodást a követhető szerkesztési elveken túl angol és magyar nyelvű rövid összefoglalók, a fejezeteket és a fejezetek alfejezeteit is ismertető tartalomjegyzék, rövidítések jegyzéke és könnyű kereshetőség segíti.

III. ÉSZREVÉTELEK

Habár a kötet elsősorban jogi (polgári jogi, közigazgatási jogi, büntetőjogi, stb.) megközelítéssel vizsgálja a fogyasztóvédelem hazai működését és lehetséges fejlődési irányait, elmondható, hogy nem kizárólag a jogtudomány művelőihez szól; tökéletesen alkalmas a fogyasztóvédelemhez kapcsolható szinte bármely tudományágban járatlan ifjúság tudásának fejlesztésére és a fogyasztóvédelem joggyakorlói, jogalkalmazói oldalán lévő szakemberek ismereteinek elmélyítésére egyaránt. A gazdag forrásjegyzék és az egyes fejezetek által felvetett, és tudatosan nem minden esetben a fogyasztóvédelemben érintett személyek által megválaszolható kérdések alkalmasak arra, hogy a szakmai közösség továbbgondolja, és a folyamatosan fejlődő, változó gyakorlat alapján adjon azokra reflexiót.

Noha a fogyasztóvédelem fő funkciói az élet bármely olyan területén teljesítendők és betöltendők, amelyben akár egyetlen személy is fogyasztói minőségben lehet jelen, mégis be kell látnunk, hogy ezen funkciók betöltésében jelentős különbségeket okozhatnak a fogyasztóvédelmet kiegészítő egyes termékbizton-

sági szabályok. Különösen lényeges ezekre odafigyelnünk, ha a fogyasztók által megvásárolni kívánt termékek gyermekeknek szólnak (pl. játékok, gyermekruhák), vagy olyan alapanyagokat tartalmaznak, amelyek egészségünkre lehetnek kihatással, pozitív (pl. gyógyszerek, étrendkiegészítők) vagy negatív értelemben (pl. mérgező anyagokat tartalmazó kozmetikumok, élelmiszerekben megjelenő kemikáliák). A gyermekekre vonatkozó termékbiztonsági követelményekről egy egész fejezet szól, meglátásom szerint nagyon helyesen. Azonban személy szerint hiányoltam az egészséget módosító termékekre vonatkozó fogyasztóvédelmi elvárások részletesebb bemutatását. Talán erre a Kutatócsoport egy következő kötetében sor kerülhet. Ugyanígy helyet kaphatott volna a részben termékbiztonsági, részben fogyasztóvédelmi érintettségű ún. hozzáférhetőségi (akadálymentességi) követelmények hangsúlyosabb megjelenítése, amelyek kapcsán eddig csak közvetetten alkalmazandó elvárások álltak rendelkezésre Magyarországon (kivéve a pénzügyi szektort és a hírközlési ágazatot), és a közvetlen szabályozási háttér csak 2025. június 28-án lépett hatályba.[6]

A kötet további lehetséges fejlesztési irányát a *de lege ferenda* javaslatok határozottabb, bátrabb megjelenítésében látom. Úgy gondolom, hogy az a szakkönyv, amelyet ennyi, a szakmai közegben kiváló elismertségnek örvendő szerző és szerkesztő jegyez, megengedheti magának, hogy iránymutatást nyújtson a jelenlegi döntéshozók, illetve a tanulni, alkotni, és nem utolsósorban fejlődni vágyó ifjúság számára a nem megfelelő, esetleg rossz gyakorlatok eliminálására, a fogyasztóvédelem hatékonyságának növelésére.

IV. ÖSSZEGZÉS

A Hámori Antal – Hamar Farkas – Neszmélyi György Iván – Veres Zoltán által szerkesztett *Fogyasztóvédelem – Fogyasztóvédelmi jog* című könyv a tudomány jelenlegi állását közlő, átfogó, tudományos igényű alkotás, ami tankönyvként és szakmai diskurzusok elindítására alkalmas monográfiaként egyaránt felfogható. A mű elismertségét garantálja Vékás Lajos professzor ajánlója, valamint a kötet szerzőinek, szerkesztőinek saját, illetve a BGE Fogyasztóvédelmi Kutatócsoportjának kutatási eredményeit egyaránt lefedő szellemi alkotói munkája.

Az érthető és gazdag forrásjegyzéket tartalmazó, az olvasói eligazodást könnyítő eszközökkel ellátott munka pontos, világos és áttekinthető hivatkozási rendszere, az észszerűen felvetett vitaindító kérdések, a történeti, az elméleti és a gyakorlati dimenzió megjelenítése, a didaktikai igényességgel megfogalmazott kritikai állítások és a gyakorlat alapján vitathatatlan kijelentések teszik hitelessé a művet a tudományos alkotói közösség, a jogalkalmazói oldal, a hatósági szereplők és a hallgatók előtt egyaránt.

[6] Ld. European Accessibility Act; Aktv.

HIVATKOZÁS (MLA)

- Velegi, Dorottya. „Körkép a fogyasztóvédelmi (jog)tudomány 2025. évi állásáról – Recenzió a BGE Fogyasztóvédelmi Kutatócsoportjának Fogyasztóvédelem – fogyasztóvédelmi jog című könyvéről." *Jog–Állam–Politika: Jog- és politikatudományi folyóirat*, vol. 18, no. 2, 2026, pp. 183-187. https://doi.org/10.58528/JAP.2026.18-2.183.

IRODALOM

- Hámori, Antal, and Zoltán Veres. "Fókuszban a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok tilalma." *Jog–Állam–Politika. Jog- és politikatudományi folyóirat*, vol. 2024, no. 1, 2024, pp. 211–214. https://doi.org/10.58528/jap.2024.16-1.211.
- Hámori, Antal. "Lectori Salutem!" *Fogyasztóvédelem – fogyasztóvédelmi jog*, edited by Antal Hámori et al., Budapesti Gazdaságtudományi Egyetem, 2025.
- Vékás, Lajos. "Bevezetés." *Fogyasztóvédelem – fogyasztóvédelmi jog*, edited by Antal Hámori et al., Budapesti Gazdaságtudományi Egyetem, 2025.
- Veres, Zoltán, and Antal Hámori. "IV. Fogyasztóvédelmi aktualitások című konferencia a Budapesti Gazdasági Egyetemen." *De iurisprudentia et iure publico*, vol. 2025, nos. 1–2, 2025, pp. 103–106.
- Veres, Zoltán, and Antal Hámori. "VI. Fogyasztóvédelmi aktualitások – a digitalizáció, a mesterséges intelligencia fogyasztóvédelmi kihívásai." *Iustum Aequum Salutare*, vol. 2025, no. 3, 2025, pp. 197–201.
- Veres, Zoltán, and Dorottya Velegi. "A termékbiztonság aktuális kérdései – Beszámoló a BGE KVIK Fogyasztóvédelmi Kutatócsoportjának tudományos konferenciájáról." *Jura*, vol. 2025, no. 2, 2025, pp. 153–158.
- Veres, Zoltán. "Beszámoló a Budapesti Gazdasági Egyetemen működő Fogyasztóvédelmi Kutatócsoport 'II. Fogyasztóvédelmi aktualitások' című konferenciájáról." *Jogelméleti Szemle*, vol. 2023, no. 2, 2023, pp. 121–124. https://doi.org/10.59558/jesz.2023.2.121.
- Veres, Zoltán. "Fogyasztóvédelmi aktualitások – interdiszciplináris megközelítésben." *Iustum Aequum Salutare*, vol. 2023, no. 1, 2023, pp. 203–206.

JOGFORRÁSOK

- *European Accessibility Act. Directive (EU) 2019/882 of the European Parliament and of the Council of 17 April 2019 on the accessibility requirements for products and services.* Official Journal of the European Union, 2019.
- *Act XVII of 2022 on the general rules for compliance with accessibility requirements for products and services.* 2022.

Szerényi Gábor grafikája